

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 3

Tallinn, 19. jaanuaril 1937

III aastakäik

SISU:

CONTENTS:

	Lhk.		Page
POLLUMAJANDUS		AGRICULTURE	
Taliviljaoraste seisund	42	State of Young Winter Crops	42
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS		INDUSTRY AND TRADE	
Väliskaubanduse tulemusi 1936. a.	43	Results of Foreign Trade in 1936.	43
Lühiuudiseid	47	Sundry Information	47
LAEVANDUS		SHIPPING	
Prahiturg	48	Freight Market	48
HINNAD		PRICES	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	49	Prices and Quotations	49
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD		AGRICULTURAL MARKETS	
Võiturg	48	Butter Market	48
Põllumajanduslik väljavedu	50	Exports of Agricultural Products	50
Peekoniturg	50	Bacon Market	50
Tapaloomade ja lihaturg	50	Cattle and Meat Market	50
Piimaturg	51	Milk Market	51
Teraviljaturg	51	Grain Market	51
Linaturg	52	Flax Market	52
Kartuliturg	52	Potato Market	52
Kalaturg	53	Fish Market	53
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID		FOREIGN COUNTRIES	
1936. a. viljasaak Lätis	53	1936 Grain Crop in Latvia	53
Mandžukuo majandus	55	Economic Conditions in Manchoukuo	55
Vabrikute asutamine lihvitud klaasi valmistamiseks Soomes	56	Factory for Plate Glass Manufacture Established in Finland	56
INFORMATSIOONI OSA		INFORMATION PART	
Eesti Panga nädalaaruanne	56	Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	56
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED		FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Tselluloositoodang ja turg P.-Am. Ühendriiges	57	Cellulose Production and Market in U.S.A.	57
Soome suhkrutööstus	59	Finnish Sugar Industry	59
Tollita vilja andmine P.-Soome elanikele	59	Duty-free Grain given to Inhabitants of N. Finland	59
Liikuv rukkitoll ja selle määr 1937. a.	59	Moving Custom Duty and Its Rate on Rye in 1937	59
Viljaaurimise laboratooriumi asutamine	59	Establishment of Grain Testing Laboratory	59
Paberkottide tarvituselevõtmine jahule riidest kottide asemel	59	Use of Paper Bags in Place of Sacks for Flour	59
Soome metsatagavarade arvestamine	59	Estimation of Finnish Reserves	59
Soome kaubalaevastiku brutotulud 1935. a.	60	Gross Income of Finnish Merchant Marins in 1935.	60
Soome-Saksa majanduskokkuleppe uuendamine	60	Renewal of Finno-German Trade Agreement	60
Eesti väliskaubanduse bilanss	60	Estonian Trade Balances	60

PÕLLUMAJANDUS

TALIVILJAORASTE SEISUND. — STATE OF YOUNG WINTER CROPS.

Erakordselt pikalt kestnud soojad ilmad ja lumeta olek tõstsid asjaomaseis ringkonnis üles küsimuse taliviljaoraste seisundi kujunemise kohta. Riigi Statistika Keskbüroo teostab oma korrespondentvõrgu kaudu tavaliselt viimase oraste seisundi hinnangu 15. X-ks. Käesoleva aja ilmastik kujunes aga tavalisest hoopis teisiti ja see võis avaldada vastavalt mõju ka oraseile. Viimase seisu teadasaamiseks korraldas Statistika Keskbüroo Põllutöökoja kaasabil põllumeeste konventide konsulentide kaudu oraste seisu erakorralise hinnangu detsembri lõpuks (osa andmeid käib ka jaanuari alguse kohta). Käesolevas toome need hinnangud ühes külviolude iseloomustamise ja eelmiste hinnangute võrdlusega.

Möödunud sügise külvi toimus soodsais oludes. Kuigi mõnes kohas viivitati külvi-tööde läbiviimisega peamiselt eelmisel aastal esinenud rootsikärbse taasilmumise kartusel, ei takistanud see sugugi pika ja sooja sügisilmastiku kestmisel orase edasist arenemiskäiku. Samuti jäi ka läinud sügisel ära varemalt paaril aastal esinenud rootsikärbse massilise esinemisega seoses olev rüüste, mille tagajärjel oraste arenemine toimus täiesti rahuldavalt, mida näitas ka korrespondentvõrgu hinnang 1. X-ks, mille järgi riigi keskmine hinnang oli rukkil kui ka nisul 3,3 palli*). Soodsate kasvutingimuste kestmisel arenes oras ka peale oktoobri hinnet veelgi, kusjuures paranemine oli märgatav eriti hülsemate külvides juures. Hilis-sügisel valitsenud kasvumist võimaldavate ilmade püsimisel paranes taliviljaoraste seisund ja tõusis viimasel (erakordsel) hindel riigi-keskmisena rukkil 3,8 ja nisul 3,6 pallile. Seega ületab viimane hinne oktoobri taseme rukkil 0,5 ja nisul 0,3 palli, kusjuures üldine seis on viimaste aastate reas üks paremaid. Võrdluseks olgu toodud 1934. a. sügise erakordne hinnang, kus detsembri keskel arvestati rukkiseis 3,3 pallile ja nisul 3,5 pallile, kuna 1. a. hinnang 15. X. peale oli rukkil — 2,7 palli ja nisul — 2,8 palli.

*) Oraste seisu hinnang teostati viiepallise hinde-süsteemi järgi, kus 5 = väga hea, 4 = hea, 3 = rahuldav, 2 = nõrk ja 1 = väga nõrk.

Viimase (erakordse) hinde järgi on rukkioraste seisund üle riigi-keskmise, (s. o. üle 3,8 palli) Viru-, Lääne-, Saare-, Pärnu- ja Tartumaal, kuna Järva-, Viljandi-, Valga-, Võru- ja Petserimaal oli see madalam riigi-keskmisest. Harjumaa oraste seisund on võrdne riigikeskmisega. Nisu juures on olukord peagu samane rukkile. Nisuorased osutusid paremaks riigikeskmisest (s. o. üle 3,6 palli), Viru-, Lääne-, Pärnu- ja Tartumaal, kuna alla riigikeskmist olid Järva-, Harju-, Saare-, Viljandi-, Valga- ja Võrumaal. Riigikeskmisega ühtus seis Petserimaal. Üldiselt tuleb märkida, et rukkioraste seis oli viimasel hindel eranditult parem või samal tasemel (Valgamaa) oktoobri hindega, kuna nisu juures osutus viimase hinde seis Saare- ja Valgamaal pisut nõrgemaks eelmisest hindest. Viimase hinde andmeil on üksikuis valdades väga häid seisundeid, kuna halvad hinded puuduvad täielikult. Nii hinnati oraste seisu loode-Virumaal ja edela-Tartumaal mitmetes piirkondades 5 pallile, s. o. tasemele, mis näitab väga head olukorda. Seevastu osutus seis nõrgemaks, kuid siiski täiesti rahuldavaks Valga- ja Võrumaal, kus rukkiahinnang oli 3,4 ja nisul

Taliviljaoraste seisund.

State of Young Winter Crops.

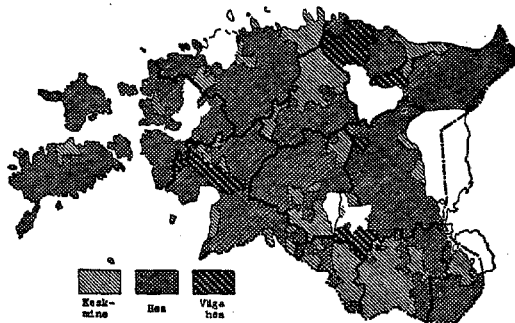
	Rukis pallides			Talinisu pallides		
	Detsembri lõpul	15. X	15. IX	Detsembri lõpul	15. X	15. IX
Viru	4,1	3,5	3,6	3,9	3,3	3,6
Järva	3,6	3,2	3,5	3,3	3,2	3,4
Harju	3,8	3,2	3,5	3,3	3,2	3,4
Lääne	4,0	3,3	3,4	3,3	3,2	3,5
Saare	4,0	3,2	3,7	3,1	3,3	3,5
Pärnu	3,9	3,6	3,3	3,7	3,7	3,3
Viljandi	3,6	3,3	3,3	3,2	3,4	3,7
Tartu	4,1	3,2	3,6	3,9	3,2	3,6
Valga	3,4	3,4	3,6	3,1	3,2	3,9
Võru	3,4	3,2	3,5	3,2	3,2	3,2
Petseri	3,7	3,4	3,3	3,3	3,4	3,5
Riigi-keskm.						
1936	3,8	3,3	3,6	3,6	3,3	3,6
1935	—	2,7	3,2	—	2,8	3,2
1934	3,3	3,5	3,5	3,5	3,6	3,5
1933	—	3,7	3,4	—	—	—
1932	—	3,9	3,6	—	—	—
1931	—	2,9	3,0	—	—	—
1930	—	2,8	3,2	—	—	—

vastavalt maadele 3,1 ja 3,2 palli. Võrreldes 1935. a. on praegune taliviljaoraste seis tunduvalt parem ja ühtub ligikaudu 1932. a. hindudega, mil rukkiseisu hinnati 3,9 ja nisu — 3,6 pallile.

Vaatamata kõigile kartustele tuleb pidada ka viimaste päevade ilmastikuolukorda oraste talvitusele üldiselt rahuldavaks. Nagu selgub Põllutöökoja poolt mitmelt maatulunduskonsulendilt 15. I-ks ilmastiku ja oraste seisuga kohta täiendavalt kogutud andmeist, on lund üldiselt vähe ja juba mõnda aega valitsenud külmade tõttu on maa külmunud. On ka kohti (Lüganuse konvent), kus lumi tuli sulale maale, kuid et lumekiht oli võrdlemisi õhuke, võimaldab see maa korralikku külmumist, mistõttu ka neis kohtades ei ole karta hädaohtu. Samuti ei ole karta ka pinnavee hädaohtu, sest külmumine toimus pikaldaselt, mistõttu mõneski kohas tekkinud pinnaveel oli võimalus imbuda maasse. Kui peaks esinema ka tänava varemaile aastale iseloomustav jaanuari viimase poole sula, ei näi praeguste tingimuste juures seegi muutuvat hädaohtulikuks orasteseisule. Kuna puudub paks lumekate, ei ole ka karta tekkivat veehädaohtu, mis võiks saada järgneva kõva külma tagajärjel orasele saatuslikuks. Samuti ei võiks karta maapinna sügavalt ülessulamist, sest sula kestus võib kujuneda lühiajaliseks, mispärast selle mõju

Rukki-oraste seisund detsembri lõpuks 1936.

State of Young Rye Crop in December, 1936.

Keskmine
 Hea
 Väga hea

Kohad, kust teated puuduvad on joonisel jäetud valgeks.

külmunud. maale on väike. Seega näivad olevat praegused talvitustingimused rahuldavad, ja kui kevade ja kasvamisae (eriti õitsemine) osutuvad korralikeks, võib loota tulevaval sügisel head taliviljasaaki; seda enam, et möödunud sügisel seemenduse ajal valitsenud soodsad ilmastiku tõttu seemendati täis kõik taliviljapõld, kuna 1935. a. valitsenud liigvihmade tagajärjel jäi osa külvamata ja osa külvist tuli kas rootsikärbsse hävituse või halva talvituse tõttu kevadel seemendada muu viljadega uuesti.

Esialgse arvutuse järgi võis taliviljakasvupind suureneda möödunud sügisel kuni 10 000 ha ja see aitab tunduvalt tõsta talivilja kogutoodangut.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBANDUSE TULEMUSI 1936. a.

RESULTS OF FOREIGN TRADE IN 1936.

Rööbiti majandusliku tegevuse tõusuga on suurenenud ka väliskaubanduse käive. 1936. a. veeti kaupu välja 83 milj. kr. ja sisse 87 milj. kr. väärtuses. Sügavamal kriisiajal 1932. a. oli väljavedu 43 milj. kr. ja sissevedu 37 milj. kr. Nii on väliskaubanduskäibe väärtus nelja viimase aasta jooksul tõusnud enam kui kahekordseks. Eelmise aastaga võrreldes väljavedu kasvas 3,8%, sissevedu 26,3%.

Et saada ülevaadet väliskaubanduse väärtuse summat kujundavaist tegureist, s. o. kaupade koguse ja hindade liikumisest, sel-

leks toome siin vastavad indeksid viimase viie aasta kohta.

Väliskaubanduse indeksid.

Indexes of Foreign Trade.

	Väljavedu — Exports		
	Väärtus Value	Kogus Volume	Hinnad Prices
1936	195,4	136,9	143,5
1935	188,2	135,2	138,5
1934	162,0	124,3	127,6
1933	107,0	96,8	111,3
1932	100	100	100

Sissevedu — Imports

	Väärtus Value	Kogus Volume	Hinnad Prices
1936	235,6	183,1	129,3
1935	186,5	142,6	129,8
1934	150,0	110,5	132,1
1933	105,9	89,9	115,3
1932	100	100	100

Hinnad keskmiselt kogu väljaveo kohta võrreldes 1932. a. on tõusnud 43,8%, sisseveohinnad 29,3%. Eelmise aastaga võrreldes on üldine hindade tase muutunud võrdlemisi vähe. Siiski võib märkida, et hindade liikumises püsis tõusutendents.

Tootmisalade järgi on väliskaubanduse arvud muutunud võrreldes eelmise aastaga järgmiselt: väljaveos kasvas põllumajandussaaduste väljaveo absoluutarvudes 40 milj. kr-lt 43 milj. kr-le, seega ulatuses, mis võrdub üldväljaveo suurenemisega. Tööstussaaduste väljaveo on jäänud üldjoontes endiseks, kuna toit- ja maitseainete (peale põllumajandussaaduste) väljaveo näitab tagasihoidlikku tõusu ja metsamaterjali eksport tagasiminekut.

Väljaveo

	1936.	1935.	1936.	1935.
	milj. kr.		%	
Põllumajandussained . . .	43,4	39,7	52,2	49,6
Tööstussained	30,4	30,5	36,5	38,1
Metsasaadused	7,8	8,6	9,4	10,7
Toit- ja maitseained . . .	1,6	1,3	1,9	1,6
Kokku	83,2	80,1	100	100

Sissevedu

	1936.	1935.	1936.	1935.
	milj. kr.		%	
Põllumajandussained . . .	12,5	8,9	14,4	12,8
Tööstussained	67,4	54,7	77,6	79,6
Metsasaadused	0,4	0,1	0,5	0,2
Toit- ja maitseained . . .	6,5	5,1	7,5	7,4
Kokku	86,8	68,8	100	100

Sisseveos näeme tõusu kõikidel aladel, kuid eriti hoogus oli juurdekasv tööstussaaduste juures, kus sissevedu kasvas 55 milj. kr-lt 67 milj. kr-le. Ka põllumajandussainete sissevedu osutas tõusu, eriti teravilja alal. Viimase rühma arvud kasvasid 9 milj. kr-lt 13 milj. kr-le — seega ligi 1½ kordseks. Peale nimetatud rühmade suurenes veel toit- ja maitseainete sissevedu 1 milj. kr. ja metsamaterjali import 0,3 milj. kr. võrra.

Tootmisabinõude sissevedu tõusis kõige enam. Metallide sissevedu 1936. a. oli kogu-

selt suurem kui ühelgi teisel aastal. Võrreldes kriisieelse 1929. a-ga ulatub tõus 57,1%-le ja võrreldes 1932. a-ga 128,6%-le. Põllutööstusmasinate sissevedu suurenes võrreldes 1932. a-ga 9-kordseks, transportvahendite ligi 10-kordseks, jõe- ja tööstusmasinate ligi 4-kordseks ning elektrimasinate ja -aparatuuride sissevedu 3½-kordseks, kuna sisseveo üldarvud koguselt kasvasid võrreldes 1932. a-ga ainult ca 1½-kordseks. Sellest selgub, et väliskaubandusbilanss, mis oli viimase 5 aasta jooksul aktiivne, muutus passiivseks peamiselt suurenenud tootmisvahendite sisseveo tõttu.

Väliskaubanduse liikumine olulisemate rühmade järgi kujunes võrreldes 1935. a-ga järgmiseks:

Väljaveo — Exports.

Väljaveo koostis olulisemate rühmade järgi muutus (väärtuselt) võrdlemisi vähe, arvatud välja elusloomade rühm, mille eksport kasvas enam kui 1½-kordseks. Tagasihoidlik tõus esines veel toor- ja poolvalmisainete (3,4%) ning valmisasaduste (2,8%) juures, kuna toit- ja maitseainete väljaveo jäi üldjoontes endiseks.

Toit- ja maitseainete rühma olulisemaist aineist muutus ainult teravilja ja kartulite väljaveo, kuna ülejäänud ainete eksport jäi üldjoontes endiseks. Kartulite väljaveo ületas l. a. arvud koguselt 33,1% ja väärtuselt soodsamate hindade tõttu ligi 2-kordselt, kuna teravilja väljaveo kahanes nii koguselt (41,7%) kui väärtuselt (35,1%).

Kaubarühmade osatähtsus väärtuselt

I. I — 31. XII 1935—36 (%).

Percentages of Separate Groups of Merchandise According to Value I/I — 31/XII 1935—36.

	Väljaveo Exports		Sissevedu Imports	
	1936	1935	1936	1935
I Elusloomad — Animals, living	5,9	3,9	0,5	0,1
II Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stim. Bever.	86,5	83,2	11,3	8,9
III Toor- ja poolvalmisained — Raw- and Semi-Manufactured Materials	34,9	35,0	27,8	32,7
IV Valmisasadused — Manufactur- ed Articles	22,7	22,9	60,2	53,2
V Kallismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	0,0	0,0	0,2	0,1
Kokku — Total	100	100	100	100

Sisse- ja väljaveo tähtsamad ained. — *Principal Commodities of Foreign Trade*

	Detsember — December				1./I — 31./XII			
	ton.		1000 kr.		ton.		1000 kr.	
	1936	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935
VALJAVEDU — EXPORTS.								
	Üldse: — Total:							
I. Elusloomad (arv) — <i>Animals, living (number)</i>	5 177	10 446	488	1 037	53 056	31 972	4 929	3 190
II. Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	5 648	5 053	2 122	2 439	60 362	69 739	30 380	30 602
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Teravili — <i>Corn</i>	485	680	70	87	17 610	80 205	2 530	3 897
Kartul — <i>Potatoes</i>	3 191	2 067	229	120	17 155	12 889	1 034	525
Või — <i>Butter</i>	880	588	1 246	993	10 255	10 838	16 562	16 224
Munad — <i>Eggs</i>	1000 tk.	1000 tk.	15	101	43 742	48 013	2 473	2 666
	10	6 3			2 859			
Liha ja lihakaup — <i>Meat and Meat Products</i>	320	1 092	330	967	4 579	4 942	4 982	4 715
III. Toor- ja poolv.-ain. — <i>Raw a. Semi-Manufact. Materials</i>	20 976	23 222	2 768	3 260	342 482	370 162	29 021	28 056
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Toornahad — <i>Hides undressed</i>	53	2	93	5	596	420	1 259	781
Metsamaterjal — <i>Timber Materials</i>	7 868	7 954	353	483	190 618	213 773	7 804	8 575
Tselluloos — <i>Cellulose</i>	5 454	7 332	646	785	60 708	70 174	6 768	7 255
Lina ja -takud — <i>Flax and Tow</i>	1 162	582	1 138	689	7 932	5 097	7 905	6 019
Bensiin — <i>Benzine</i>	264	134	59	87	8 092	1 758	832	498
Põlevkiviõli — <i>Shale-Oil</i>	61	272	4	17	11 520	14 826	701	694
Kunstsarv — <i>Artificial Horn</i>	92	58	207	130	646	657	1 450	1 481
IV. Valmisasjad — <i>Manufactured Articles</i>	4 018	3 031	1 992	1 654	50 488	37 737	18 859	18 348
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Vineer ja -toolipõhjad — <i>Plywood and Chair-backs</i>	1 852	1 224	463	277	18 974	17 412	4 249	3 876
Ajalehe- ja trükipaber — <i>News- a. other Printing Paper</i>	608	681	120	192	6 782	7 637	1 265	1 420
Puuv. lõng ja -niit — <i>Woollen Yarn and Thread</i>	187	84	417	216	1 190	1 193	3 106	3 145
Puuv. riie — <i>Cotton Piece Goods</i>	95	117	348	463	1 030	928	3 559	3 709
Linane riie jäme — <i>Linen, coarse</i>	54	22	112	46	471	333	957	685
Džautriie ja -kotid — <i>Jute Cloth and Sacks</i>	143	145	46	83	1 279	1 098	728	982
Tsement — <i>Cement</i>	32	—	1	—	1 799	558	74	25
Tahvelklaas — <i>Sheet Glass</i>	190	408	34	67	5 133	3 735	858	614
V. Kallismetallid ja -kivid — <i>Precious Metals and Stones</i>	0	0	1	2	0	0	2	12
SISSEVEDU — IMPORTS.								
	Üldse: — Total:							
I. Elusloomad (arv) — <i>Animals, living (number)</i>	51	2	8	0,2	979	240	399	52
II. Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	11 551	15 375	1 270	1 162	95 664	69 527	9 835	6 121
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Heeringad — <i>Herrings</i>	87	363	13	61	4 392	4 088	328	669
Sool — <i>Salt</i>	2 187	2 085	40	38	27 972	25 679	473	482
Suhkur — <i>Sugar</i>	2 017	1 887	221	215	25 876	23 330	3 853	2 561
III. Toor- ja poolv.-ain. — <i>Raw a. Semi-Manufact. Materials</i>	30 332	18 378	2 637	1 788	202 596	162 218	22 152	22 472
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Toortubak — <i>Tobacco unmanufact.</i>	43	34	66	58	694	651	1 072	943
Toornahad — <i>Hides undressed</i>	150	219	179	202	1 452	1 946	1 058	1 781
Džaut — <i>Jute</i>	388	289	111	78	2 111	2 421	635	627
Puuvill — <i>Cotton</i>	459	848	626	417	5 673	5 330	7 191	6 848
Vill — <i>Wool</i>	89	40	134	120	402	472	1 284	1 360
Kivisüsi ja koks — <i>Coal and Coke</i>	9 002	11 004	157	199	65 479	56 892	1 126	923
Petrooleum — <i>Petroleum</i>	1 811	1 288	114	78	17 640	16 884	1 111	994
Bensiin — <i>Benzine</i>	512	610	51	65	7 872	5 379	762	490
Väetisid — <i>Fertilisers</i>	6 612	2 426	297	89	86 472	37 921	1 987	1 963
Väikel puhastamata — <i>Sulphur unpurified</i>	2 870	—	242	—	9 420	8 541	792	745
IV. Valmisasjad — <i>Manufactured Articles</i>	8 114	5 572	4 405	3 162	84 893	64 432	52 262	40 016
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Puuv. riie — <i>Cotton Piece Goods</i>	17	4	117	88	110	140	1 082	1 648
Villane lõng ja niit — <i>Woollen Yarn and Thread</i>	32	38	244	273	380	312	2 905	2 240
Kunsti lõng ja niit — <i>Rayon Yarn and Thread</i>	19	16	88	80	288	248	1 432	1 403
Raud ja teras — <i>Iron and Steel</i>	5 064	3 039	686	488	40 848	32 460	6 126	5 015
Kummi ja k. kaup — <i>Rubber and Rubber Goods</i>	29	36	99	126	594	462	1 896	1 642
V. Kallismetallid ja -kivid — <i>Precious Metals and Stones</i>	0	0	18	13	2	1	198	96

Toor- ja poolvalmisainete rühmas suurenes võrreldes 1935. a. andmetega toornahkade, lina ja bensiini väljavedu, kuna metsamaterjali ja tselluloosi eksport näitas tagasiminekut. Toornahkade väljavedu kasvas koguselt ligi 1½-kordseks ja väärtuselt paranenud hindade ja muutunud koostise tõttu ligi 2-kordseks. Lina väljaveos esines tõus vastupidiselt — koguselt (55,6%) enam kui väärtuselt (31,3%), peamiselt linahindade languse tõttu. Sama tendents peegeldub ka bensiini väljaveos, kusjuures kogus paisus 76,4% ja väärtus 67,1%. Metsamaterjali väljavedu oli 1936. a. (nii koguselt kui väärtuselt) ca 10% madalam kui aasta varem. Ka tselluloosi väljavedu ei ulatunud 1936. a. eelmise aasta tasemele.

Valmissaaduste rühmas kasvas kõige enam tsemendi väljavedu — nii — koguselt kui väärtuselt 3-kordseks. Tubli sti suurenes veel jämeda lina riide ja tahtvelklaasi väljavedu — mõlemad 1½-kordseks, kuna vineeri ja tootipõhjate juurdekasv ulatus (väärtuselt) 9,6%-le. Tagasimineku esines (väärtuselt) peamiselt džuu triide ja -kottide (26,1%) ning ajalehe- ja trükipaberi (10,9%) väljaveos. Vaatamata sellele, et puuvillase riide väljavedu näitas koguselt 11,0% tõusu, kahtanes väärtus peamiselt muutunud koostise tõttu 4,0% võrra.

Elusloomade eksport kasvas peamiselt suurenenud elussigade väljaveo arvel. Viimaste müük välisriikidele kasvas 29 tuh. sealt 49 tuh. seale ja müügist saadud rahasumma 2,5 milj. kr-lt 4,2 milj. kr-le. Veiste eksport suurenes väärtuselt enam kui 1½-kordseks, kuna hobuste väljavedu näitas tagasiminekut (25,7% võrra).

Sissevedu. — Imports.

Sisseveos näeme tõusu kõikides olulisemates rühmades. Suhteliselt oli juurdekasv suurim elusloomade juures, kuna absoluutarvudes kuulus esikoht selles suhtes valmissaadusile. Valmissaaduste sissevedu paisus 12,2 milj. kr. (30,6%), toit- ja maitseainete 3,7 milj. kr. (60,7%) ja toor- ning poolvalmissaaduste sissevedu 1,7 milj. kr. (7,5%).

Valmissaaduste rühma kuuluvast 14 allrühmast suurenesid kõik. Ühes tugevasti paisunud põllutöömehhanika, riistade ja

-tarvete, transportvahendite ning jõu- ja töömehhanika hõlmas tõus õige elavalt ka metallkauba, elektrimasinate, -aparatuuride ja -tarvete ning metallide sissevedu. Jõu- ja töömehhanika import ületas 1935. a. arvud 2,1 milj. kr., transportvahendite ja metallkauba sissevedu — kumbki 1,6 milj. kr. võrra, elektrimasinate, -aparatuuride ja -tarvete 1,5 milj. kr., metallide 1,3 milj. kr., põllutöömehhanika 1,1 milj. kr. jne. — seega suurenes valmissaaduste sissevedu peamiselt tootmisvahendite arvel.

Toor- ja poolvalmissaaduste rühmas oli sissevedu õige elav bensiini, kivisöe ja kooksi, toortubaka ning petrooleumi juures. Nimetatud ainetest kasvas kõige enam bensiiniimport, ületades l. a. arvud väärtuselt enam kui 1½-kordselt. Petrooleumi sisseveo juurdekasv ulatus 11,8%-le, kivisöe ja kooksi 22,0%-le ning toortubaka 13,7%-le. Tagasimineku esines peamiselt toornahkade ja viljalimpordis — esimese sissevedu vähenes 4,3% ja teise 7,1% võrra.

Väliskaubanduskäive detsembris 1935—36. a.

Turnover of December Foreign Trade 1935—36.

	Detsember		I. I—31. XII		1935 1936 %
	1936	1935	1936	1935	
1000 kr. — In 1000 Kr.					
Väljavedu — Exports	7 371	7 892	83 191	80 118	+3,8
Sissevedu — Imports	8 333	8 125	86 846	88 757	-2,6
Käive — Turnover	15 709	13 517	170 037	148 875	+14,2
Väljavedu $\frac{+}{-}$					
Exports $\frac{+}{-}$	-967	+1267	-3655	+11301	
1000 tn. — In 1000 tns.					
Väljavedu — Exports	31	30	453	478	-5,2
Sissevedu — Imports	50	39	383	296	+29,4
Käive — Turnover	81	69	836	774	+8,0

Toit- ja maitseainete sisseveo juurdekasv toimus peamiselt suurenenud teravilja-impordi arvel, mida põhjustas teraviljajasaagi osaline ikaldus. Teravilja osteti välismaalt 1936. a. 23 tuh. tn. 2,7 milj. kr. väärtuses — 10 tuh. tn. 627 tuh. kr. vastu l.a. Ka heeringate ja suhkru sissevedu osutas tõusu, kuna soolaimport näitas väärtuselt väikese tagasimineku.

Kaubavahetus üksikute riikidega, nagu seda märkisime juba aasta eelkõrgete võtteis (Majandusteated nr. 51/52, 22. XII 1936) on arenenud rahuldavalt.

Kaubavahetus üksikute riikidega. — Britiga on 12 kuu jooksul väljaveo ülekaal 14,9 milj. kr. eelmise aasta 17,0 milj. kr. vastu, seega vähenemine 12,4%. Võrreldes eelmise aastaga tõusis sissevedu Britist 2,5 milj. kr., väljavedu vaid 0,4 milj. kr. Sisseveo tõus on toimunud valmiskaupade (+2,3 milj. kr.), peamiselt tekstiilkaupade (+874 tuh. kr.), jõe- ja töomasinate (+520 tuh. kr.) ning põllutöomasinate (+307 tuh. kr.) arvel.

Kaubavahetuses Saksaga on sissevedu ülekaalus väljaveost 12 kuul 7,2 milj. kr. Eelmisel kolmel aastal oli bilanss Saksaga aktiivne, mille tagajärjel kliiringsaldo k. a. algul oli 3,9 milj. kr. võrra Eesti kasuks. Selle saldo likvideerimine oli soovitatav. Peale selle tehti Saksast üle 2 milj. kr. ulatuses oste investeerimiseks peamiselt põlevkivi alal saadud väliskrediitide arvel, mille tasumine toimub edaspidi investeerimiste tagajärjel suureneva ekspordiga. Sissevedu Saksast kasvas väliskaupade arvel (+7,7 milj. kr.).

Prantsusega kujunes bilanss aktiivseks 2 milj. kr. ulatuses. Selle tagajärjel aasta algul olnud võlasaldo (1,3 milj. kr.) on ülejää-

giga tasandunud. Ekspordi tõus Prantsusse toimus peamiselt lina arvel.

Kaubavahetusbilanss Lätiga on veidi üle 1 milj. kr. passiivne. Kliiringsaldo aasta algul oli 0,82 milj. kr. meie kasuks, mis tuli tasakaalustada sisseveo suurendamisega.

N. S. V. Liiduga oli m. a. sissevedu 2,3 milj. kr. võrra ülekaalus väljaveost. N. S. V. Liiduga oli meil kokkulepe maksebilansi tasakaalustamiseks, kusjuures võetakse arvesse ka laevanduse teenistus. 1935. a. oli maksebilanss meie kasuks, siis tuli selle tasandamiseks sealt rohkem teha oste. 1936. a. maksebilansi ülekaalu arvel N. S. V. Liidu kasuks avaneb võimalus k. a. sinna müüke suurendada.

*

Kokkuvõttes peab tähendama, et väliskaubandus 1936. a. on arenenud rahuldavalt. Väljaveo väärtus pole kahanenud, vaid välismaale müüdid kaupadest on saadud enam üle 3 milj. krooni. Sisseveo tõus, mis toimus peamiselt tootmisvahendite osas, täiendab ja tugevdab meie tootmisvõimet, mille rahvamaajandust kosutavad tulemused seisavad alles ees.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

■ ETK-le, Tallinnas, Narva m. 27 sisseseatud paberossikestade ja maitseainete pakkimistööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 12 töelist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 9 h. j. Valmistatakse paberossikesti ja pakitakse mitmesuguseid maitseaineid.

■ A.-s. „Ephag'ile“, Tallinnas, oma farmatseutilise ja kosmeetilise laboratooriumi üleviimiseks ja sisseseadmiseks Tallinnas, Tondi 33/35. Ettevõttes leiab tööd 22 töelist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 28 h. j. Peenendatakse ja valmistatakse mitmesuguseid ravimeid ning töötletakse kosmeetilisi ja farmatseutilisi vahendeid.

■ R. Kreevald'ile, Tallinnas, Jahu 3 asuva plekk-karbitöökoja ruumide laiendamiseks garaaži ja laoruumi juurdeehitamise näol.

■ ETK-le, Tallinnas, Narva m. 27 sisseseatud kohvitööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 töelist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 10 h. j. Valmistatakse mitmesugust kohvi.

■ S. Gordin & Vennad, Pärnus, Homniku t. asuva naela- ja traaditööstuse „Lövi“ ümberkorraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 9 töelist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 40 h. j. Valmistatakse igasugu naelu.

■ M. Goldberg'ile, Misso vallas, Võrumaal, ajutise saeveski ehitamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 30 töelist. Jõuandjaks 12 h. j. lokomobiil. Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali.

Majandusministeerium andis loa:

■ A. Pfeiffer'ile, Tallinnas, 4 puukontsavalmistamis-masina ostuks Saksast koguväärtuses 5491 kr.

■ G. & H. Lellep'ile, Tartus, ühe kärnipuhumismasina ostuks Saksast 1630 krooni väärtuses.

LAEVANDUS

PRAHITURG. — FREIGHT MARKET.

Laevade prahiturgi kuni 11. I näitas Londonis kaugemere-prahitimisel teatavat ebakindlust, kuna vedude pakkumine ei olnud kõigil turgudel enam nii elav, nagu eelmisel nädalal. Kuid prahtid seisid samal tasemel viljavedudel kui ka süite- ja metallimuldade vedudel ookeani ja Vähemere ning Inglise kontinendi vahel. Viljaveol La-Platast, S. Lorenzost Inglise maksti 31/6—33/-, süiteveol Walesist La-Platasse 11/9—12/6. Vähemere süite ning muldade ja teiste vedude prahtid seisid eelmisel tasemel, kuigi muldade veolaevade nõudmine mõrgenes pisut. Näiteks maksti: 5000 tn. fosfaati Sfax-Rotterdam 12/10½, 4500 tn. Sfax—London 13/6, 5000 tn. Huelva—Rotterdam 10/9; söed: 4000 tn. Newport-Aleksandria 7/6, 7300 tn. Cardiff—Aleksandria 8/6, 3500 tn. Cardiff—L. Itaalia 7/9; 4500 tn. Cardiff—Gibraltar 7/6.

Söed: 2500 tn. New-Castle—Lindholm 6/-, 2000 tn. New-Castle—Vejele 6/-; 2700 tn.

Blyth-Gefle 6/6; 3000 tn. Tyne—Stokholm 6/7½.

Metsamaterjalide prahtide alal Balti merest otsustati tõsta miinimumprahti Eesti ja Läti sadamaist 6 d/per std. või sld., arvestades stevidori- ja sadamakulude tõusu.

Ajalepingunõudmised kestavad edasi eriti lühemaiks aegadeks. M. n. maksti näiteks 750 £ üle 3000 dw. tn. laeva eest 3 kuu peale Euroopa vedudeks.

Ilmus juba detsembri prahtiindekseid, kus Lloyd's List'i indeks näitab (arvestamata Balti mere ja P.-Euroopa prahte): 1923 = 100!

Euroopa	107,66
P.-Ameerika	89,57
L.-Ameerika	97,54
I.-India ja Aafrika	116,25
Vaikne ook., Austraalia	86,40

Üldindeks 99,48

Võrdluseks eelmise kuuga on üldindeksi tõus 14,8%, Euroopa prahtidel 13,8%.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Vöituruseisund piisis m. n. üldiselt eelmise nädala tasemel, kusjuures meie vähimnootering kujunes Manchesteris 99—101 š cwt, s. o. 1 š. madalamaks kui eelmisel nädalal. Vastavalt noteeritud hinnale saime Inglisest 131 s kg fob Tallinn. Saksast saadav hind oli 142 s ja šveitsist saime veelgi enam — 145 s fob Tallinn. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vahetõrgete kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie eksportvõihinnaks 133 s kg franko saatejaam. Turutendents kindel.

Majandusseisundi paranemisega on nõudmine rasvaainete järele maailmaturul tõusnud. Kuna m. a. loomasaaduste hinnad kõvenesid enam kui taimerasvahandi, laienes taimerasvade tarvitust tunduvalt. Selle tagajärjel on rasvainete tarvitust mõningais riigis (P-Am. Ühendriigis) jõudnud juba kriitiseelsele tasemele. Kuna õliseemnete saak jäi tänava üldiselt madalaks, on taimerasva tootmine ja

pakkumine tagasihoidlikum. Kuna seejuures ka loomasõtade hinnad on tõusnud tunduvalt, peab vähimnooteringu kujunemine toimuma uuete tegurite mõjutusel paranevas suunas.

Saksas oli m. a. piimatootluste võitoodang 385 064 tn e. a. 314 750 tn vastu, suurenedes seega 22%. Ka võis sissevedu näitas m. a. tõusu. Nii importis Saksa võid m. a. 754 071 kv e. a. 710 002 kv vastu, suurenemine 44 069 kv. Vaatamata sellele võimaldatakse tarvita-jale võid teatavate normide alusel.

Meie eksportvõid kvaliteedi parandamiseks hakkab „Võieksport“ maksma preemiaid piima- kui ka võitootjale. P. k. „Võieksporti“ nõukogu kinnitas hiljuti preemiate maksmise piimatootjale, meieritele ja juhatusliikmeile 1936. a. eest. Piimatootjad saavad preemiat avaldatud andmeil kogusummas 218 317 kr esimese ja teise klassi piima eest. Halvema piima tootjad ei saa preemiat. Meieritele makstakse preemiat parema või pealt

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

	11/1	4/1	%	Detsember		11/1	4/1	%	Detsember		
	17/1	10/1		1936	1935	1936	1936		1936	1935	
	1936	1936		+	-	+	-		+	-	
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (Börsikom. noteeringute järgi (kr. kv))											
1. Rukis	14,25	14,25	0	14,25	12,17	115	115	0	117	80	
2. Nisu	24,00	24,00	0	24,00	17,17	140	140	0	140	100	
3. Oer, sööda	16,60	16,60	0	16,60	14,50	60	60	0	60	57	
4. Kaer	12,75	12,75	0	12,75	9,33	80	80	0	78	66	
5. Rukkijahu	15,13	15,13	0	15,13	14,18	55	55	0	55	45	
6. Rulkipüü	21,50	21,50	0	21,50	21,04	28	20	+15,0	20	21	
7. Nisupüü (kõrgem sort)	45,50	45,00	+1,1	45,00	38,00	—	40	—	40	28	
8. Kartulid, söögi	2,40	2,35	+2,1	2,35	2,28	87	87	0	6,1	70	
9. " tööstuse	2,00	2,00	0	1,92	2,03	88	87	0	6,1	70	
10. Kartulitärklis	23,00	23,00	0	23,00	23,00	89	84,5	0	5,2	5,2	
11. Juust, sveitsi (kg)	1,25	1,25	0	1,25	1,23	90	84,5	0	8,45	8,10	
12. Talmevõi (kg)	0,75	0,75	0	0,75	0,73	91	523	+6,6	523	523	
13. Suhkur	43,63	43,13	+1,2	42,13	42,38	92	12	0	12	12	
14. Sool	2,50	2,50	0	2,50	2,50	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
15. Riis, Burma II	45,00	45,00	0	45,00	45,85	Rukis — (kr. kv.)					
16. Tee, or. Pek. Tseilon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	93	15,48	15,57	-0,6	13,58	7,68
17. Kohv, Rio, Santos	4,68	4,68	0	4,68	4,68	94	16,17	16,45	-1,7	15,85	7,13
18. Kakao, hollandi	2,10	2,10	0	2,10	2,10	95	13,20	15,82	-3,4	15,17	5,99
19. Heering, S. Matties (tünn)	48,50	48,50	0	48,50	38,50	Nisu — (kr. kv.)					
20. " Maifuls	52,50	52,50	0	52,50	42,50	96	20,99	20,00	+5,0	19,79	14,27
21. Palgid, kuusk, määnd (thm)	19,00	19,00	0	17,83	13,50	97	17,80	17,99	-1,7	18,22	12,39
22. Paberipuu (rm)	7,25	7,00	+3,6	6,33	6,00	98	18,04	18,03	0	17,90	15,50
23. Saet, mat., määnd u/s (thm)	42,00	38,00	+10,5	36,50	25,67	99	17,17	17,28	-0,6	16,30	11,42
24. Telliskivid (1000 tk.)	—	—	—	—	40,00	Mais — (kr. kv.)					
25. Telliskaivid (1000 tk.)	38,50	38,50	0	37,00	35,00	100	15,66	15,43	+1,5	15,73	8,35
26. Tsemant (tünn 170 kg) ¹⁾	6,45	6,45	0	6,45	6,45	Püim lahtiselt Tallinn (snt. lt)					
27. Lubi	2,77	2,77	0	2,77	2,50	101	12	12	0	12	11
28. Tsinkvalge (kg)	0,49	0,43	+14,0	0,43	0,45	102	11	11	0	11	10
29. Ooker (kg)	0,23	0,23	0	0,23	0,21	103	10,5	10,5	0	10,9	10
30. Värnits	67,00	69,50	-3,6	69,50	71,00	104	9,5	9,5	0	9,5	8,5
31. Linaseeme, õli tootmiseks	10,50	10,50	0	10,50	19,83	Või (snt. kg)					
32. Olikoogid, linaseemne	13,50	13,50	0	13,50	11,50	105	133	129	+2,3	133	140
33. Nisukliid	9,50	9,50	0	9,50	9,67	106	180	180	0	178	160
34. Superfosfaat, 18-20%	—	—	—	4,85	—	Londonis.					
35. Kaalisool, 40%	—	—	—	10,55	—	107	198	198	0	202	227
36. Fosforiit, eesti	—	—	—	3,15	—	108	—	—	—	—	—
37. Nitrofoska	—	—	—	21,15	—	109	—	—	—	—	—
38. Raud, sordi	17,50	17,50	0	14,83	14,08	110	—	—	—	—	—
39. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	25,00	111	—	—	—	—	167
40. Inglatina	487,50	485,00	+0,5	485,0	492,50	Manchesteris.					
41. Sealina	56,00	54,00	+2,7	50,97	49,00	112	200	200	0	202	230
42. Vaskplekk, punane	175,00	175,00	0	168,33	185,00	113	178	181	-1,7	179	191
43. " valge	160,00	150,00	+6,7	150,00	160,00	114	178	181	-1,7	179	191
44. Tsinkplekk	70,00	70,00	0	70,00	68,00	115	186	186	0	189	224
45. Puuvillariie, bjäs (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56	116	173	187	-7,5	189	222
46. Tallinahk, eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,45	Berliinis.					
47. " ameer. n. I. s.	2,50	2,50	0	2,50	2,70	117	351	351	0	351	356
48. Paber, rotatsiooni	23,20	23,20	0	23,20	23,20	118	343	343	0	343	343
49. Kivistisi, aur, Newcastle	2,75	2,75	0	2,69	2,57	119	332	332	0	332	337
50. " sapa	2,95	2,85	0	2,80	2,75	120	162	150	+1,3	155	183
51. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,80	Peekon. (snt. kg)					
52. Turvas	0,90	0,90	0	0,90	—	121	84 ^{*)}	82 ^{*)}	+2,4	82	82
53. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	4,60	4,60	122	79 ^{*)}	77 ^{*)}	+2,6	77	77
54. Kütõõli, o/t. "E. Kiviõli"	47,50	47,50	0	47,60	—	123	75 ^{*)}	78 ^{*)}	+2,7	73	73
55. Kivitorv	19,00	19,00	0	19,00	18,50	Londonis (kõrgem. not.)					
56. Nafta, Ameerika	10,25	10,25	0	10,25	10,25	124	180	168	-4,8	164	148
57. Petrooleum, Ameerika	12,00	12,00	0	12,00	11,25	125	148	155	-4,5	152	136
58. Bens., Riigi Põlevkivit. (lt)	0,26	0,26	0	0,26	0,26	126	148	155	-4,5	152	136
59. " Kiviõli "Estolin" (lt)	0,28	0,29	0	0,28	—	127	153	160	-4,4	157	139
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
60. Rukkijahu	15,0	15,0	0	15,0	14,2	128	148	155	-4,5	152	136
61. Sepikujahu	28,0	28,0	0	28,0	26,0	129	148	155	-4,5	152	136
62. Mann	60	60	0	50	43	130	148	155	-4,5	152	136
63. Kartulijahu	28	28	0	28	28	131	153	160	-4,4	157	139
64. Kartulid	4,2	3,9	+7,7	3,5	3,2	132	169	176	-4,0	170	150
65. Suhkur	45	44	+2,3	44	44	133	148	155	-4,5	152	132
66. Sool	5	5	0	5	5	Liina — Võru-Petseri.					
67. Piim, lt II valik lahtine	12	12	0	12	12	131	127	123	+3,8	116	120
68. Lauavõi	180	180	0	180	185	132	118	114	+3,5	106	111
69. Kõõgiviõli	170	170	0	167	167	133	109	105	+3,8	98	102
70. Koor, rõõsk (liiter)	110	110	0	110	109	134	100	96	+4,2	89	91
71. " hapu	100	100	0	100	100	135	91	87	+4,6	80	80
72. Kanamunad (paar)	18	18	-11,1	18	13	136	82	78	+6,1	71	68
73. Sealiha, keadulaha	85	85	0	90	60	Mujal Eestis.					
74. " praeliha	95	95	0	103	66	137	122	121	+0,8	114	118
75. Loomaliha, supliha	50	50	0	52	38	138	113	112	+0,9	105	109
76. " praeliha	65	65	0	67	62	139	104	103	+1,0	96	100
77. Vasikaliha, esim. veer.	55	65	-15,4	63	48	140	96	94	+1,1	87	89
78. " tag.	60	75	-20,0	76	60	141	86	85	+1,2	78	79
79. Lambaliha, esim. veer.	85	85	0	61	45	142	77	76	+1,3	69	66
80. " tag.	100	110	-9,1	64	50						

1) fr. Rakvere; 2) ühes teedemaksuga; 3) 18./I-24./I; 4) 11./I-17./I.

kogusummas 21 500 kr ja piimatalituste juhatusliikmeile 20 000 kr. Preemiast jääb ilma 13 piimatalitust, kuna sealt ei ole saadetud vastavakvaliteedilist eksportvõid. Meierite hulgas jääb preemiast ilma 18 isikut. Kogusummas kulub „Võieksporidil“ preemiaiks 260 068 kr.

15. I-st muudeti siseturul võihinnatase vastavalt kvaliteedile.

Varem oli suurmitügil võihinnaks 168 s kg ja väikemitügil 180 s kg. Nüüd tulid aga võile kaheksagused hinnad, sõltuvalt võisordist. Värske või läks kallimaks, kuna külmutusmajades seisnud suvine või läks senisest odavamaks. Nimelt määrati värske või suurmitügihinnaks 176 s kg ja väljamitügihinnaks kauplusis 190 s kg. Külmutusmajades seisnud suvine või tuli suurmitügil senisest odavamana hinnaga — 168 s kg ning väikemitügil kauplusisse 175 s kg endise 180 s asemel. Seega langes külmutusmajades seisnud või hind 5 s kg, kuma värske või läks väikemitügil 10 s võrra kallimaks. Võisortide hinna-vahe on seega 15 s kg.

Võihindades vahetegemine oligi tingitud sellest, et suvine või on külmutusmajades seisemisel omandanud väikest kõrvalmaitset ja teda ei saa enam müüa võrdselt värske võiga. Nii alandati selle või hinda ning tõsteti värske või hinda. Värske või on seega 10 s

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul nõrgenes seisund. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering Londonis langes 6 š. võrra — 81 š-le tsentn. Kuid vaatamata hinnalangusele on praegune hind siiski 2 š. kõrgem kui m. a. samal ajal. Hinnalangus oli tingitud nõudmise järsust langusest, mida kutsus esile liiga kõrge peekonihind. Kuna ka praegust hinda peetakse peekonikaubandusringkondades veel liiga kõrgeks, hellitatakse lootusi, et peekonikvootet suurendatakse siiski lähemal ajal.

Vaatamata turuseisundi nõrgenemisele

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tapaloomade ja lihaturul valitses m. n. tagasihoidlik veiste pakkumine. Turustati vaid 458 veist. Külmatulekuga suurenes nõudmine ning hinnad kõvenesid peagu kõi-

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1937. a. 1. l kuni 17. I	1936 a. 1. l kuni 19. I	1935. a. 1. l kuni 20. I
	11./I- 17./I 1937	4./I- 10./I 1937			
VÕI (tonni)					
Bulter (tons)	84,0	13,2	97,2	292,3	254,0
Sellest:					
Saksa . . .	—	0,5	0,5	138,5	102,3
Inglisse . . .	83,9	—	83,9	123,0	136,0
Belgiasse . . .	—	—	—	—	—
Sooma . . .	—	—	—	—	—
MUNAD					
(tuh. tk.) — Eggs (1000)	—	—	—	43	5
Sellest:					
Inglisse . . .	—	—	—	—	5
Saksa . . .	—	—	—	43	—
PEEKON					
(tonni) — Bacon (tons)	42,9	—	62,4	42,0	88,6
LINA (tonni)					
Flax (tons)	255,7	189,7	415,8	365,9	408,2
Sellest:					
Inglisse . . .	25,3	28,3	74,1	194,2	388,2
Belgiasse . . .	—	—	—	—	4,3
Soome . . .	—	—	—	20,0	5,0
Saksa . . .	107,3	86,8	194,1	40,4	10,4
Prantsusse . . .	123,1	—	123,1	90,5	—

väikemitügil kallim, kui tema eest makstakse piimatüingule, sest kindlustatud hind piimatalitusele on 180 s. kg.

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest fäks Inglisse 1643 tünni, Saksa 1740 tünni, šveitsi 2400 tünni ja muud mitügid 1 tünn.

Inglises oli võimalik tõsta pisut peekonsigade noteeringut. Seda soodustas kõvenenud siseturg. Käesoleval nädalal maksavad eksporttapamajad peekonsigade eest järgmisi hindu:

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	84	79	73	Sise-
55,5—69 „	79	75	69	turu-
72,5—76 „	79	75	69	hinnud
75,5—80 „	75	71	68	

M. n. tapeti eksporttapamajades 1571 siga 841 sea vastu eelmisel nädalal.

gil veiselihastidel 2—3 s. liha kg-lt. Pakkumist vähendasid tunduvalt ka maal ebasoodsad — libedad — teed, mis takistasid veiste toomist vastuvõtupunktidesse. Eeloleval nä-

dalal, kui lumetulekuga teelud paranevad, on oodata läinud nädalast suuremal arvul veiste turuletoomist.

Nädala keskmiselt maksus suurmüügil veiseliha:

Suured pullid nuumatud 45—48 s., keskmised 44—45 s. ja lahjad 35—40 s. kg. Eluskaaluhinnad vastavalt eeltoodud sortidele 24—29—31 s. kg.

Väiksemad pullid ja mullikad: rammusad 40—42 s., keskmised 38—40 s., lahjad 30—35 s. kg. Eluskaaluga turustati väiksemaid pulle ja mullikaid vastavalt rammususele 21—25—27 s. kg.

Lehmad ja härjad: nuumatud 43—48 s., keskmised 35—40 s. ja lahjad 25—30 s. kg. Eluskaaluhinnad 16—23—32 s. kg. Turustades veiseid lihakaalu alusel, kus nahk ja pudemed jäävad ostjale, tuleb eeltoodud liha kilo hinnale arvata juurde naha ja pudemete arvel 10—12 s.

Vasikate pakkumine rohke, turustati 1198 vasikat. Nähtavasti algab tänavu vasikate pakkumishooaeg varem läinud aastaist. Püüvalt talvel tunduvat kõrgemad vöihinnad põhjustavad karjakasvatajaid karjalüpsi korraldama ümber senisest rohkemal määral ka talvekuul. Pakkumise suurenemisega nõrgenesid hinnad. Nii maksusid tapetult ühes

nahaga, eriti nuumatud suuremad vasikad 70—75 s. ning keskmises rammususes 60—65 s. ja lahjemad 55—58 s. kg. Elusvasikaid turustati vastavalt rammususele 40—50 s. kg.

Lammaste pakkumine väike. Eriti vähe on eksportamiseks eluslambaid. Eksportlambaliha noteering jäi endiseks, s. o. 82—88. kg. ning eluskaaluhind franko saatejaam 38—40 s. kg. Siseturul maksus lambaliha nuumatul 70—75 s., keskmisil 65—70 s. ning lahjematel 63—65 s. kg. Eluskaalu alusel maksusid lambad siseturul rammususe järgi 38—42 s. kg.

Sigade pakkumine suurenes m. n. Turustati 1073 siga. Hinnad nõrgenesid. Eelolevaks nädalaks on loota taas tendentsi kõvenemist.

Nädala keskmiselt maksusid tapetult noored sead 76—80 s., lihasead 75—78 s., rasvasead 73—76 s. ja peekonikaalulised 76—80 s. kg. Elussead maksusid 60 s. kg.

Nahkade hinnad. Veisenahad soolamata 70 s. kg. Vasikanahad tõusid hinnas ning nõudmine suur. Maksuvad kr. 6,20 tk. Lambanahad 2,5—4 kr. tk. sõltudes villast. Hobusenahad 12—15 kr. tk.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimisel 18. jaan. s. a. noteeriti endised hinnad, s. o. I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 12 senti ja müügil piimatööstustele 11 senti liiter. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 10—11 senti ja müügil piimatööstustele 9—10 senti liiter.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes mõõdunud nädalal senti liiter:

	1. valik		2. valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	15—17	—	14	12—13
Tartu	14—15	11—12	—	9—10
Narva	15	—	—	10
Pärnu	17	18	—	12
Rakvere	14	—	—	10
Valga	14	—	—	9—10
Viljandi	—	—	14	11

Eelmise nädalaga võrreldes piimahinnad püsisivad. Narvas oli väike hinnakõvenemine.

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

M. n. ilmnas maailma-teraviljaturul tagasihoidlikkus ostjais riiges. Rukkihinnad kalduisid üldiselt nõrgenemisele, kuna nisuhindade käik üksikuil turgudel oli lahkuminev.

Nisuhinna kõvenemine oli silmatorkav Hamburgis, kus Manitoba I noteeriti 20,99 kr. kv, mis ületab eelneva nädala taseme 99 s. võrra. Ka Chicago börs näitas väikest tõusu, kuna

seevastu Winnipegis ja Liverpoolis näitasid noteeringud nõrgenemist. Mõnda aega kestnud hindade tõusule avaldas pidurdavat mõju taliviljaoraste hea seisund P.Am.-Ühendriiges ja viimasel ajal ilmnunud suurem pakkumine Argentiina poolt.

M. n. kohta noteeriti tähtsamail teravilja-börsidel järgmised hinnad kr. kv. (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

Rukis: Chicago 16.27 (16.45), Winnipeg 15.29 (15.82), Hamburg (La Plata) 15.48 (15.57).

Nisu: Chicago 18.04 (18.03), Winnipeg 17.17 (17.23), Hamburg (Manitoba I) 20.99 (20.00), Liverpool 17.69 (17.99).

Mais: Chicago 15.66 (15.43).

Kuigi enamus euroopa sissevedajaid on tagasihoidlikud suuremate ostude teostamisel, jätkab Itaalia endiselt välisnisu sissevedu,

kellele viimasel ajal liitus ka Jaapan. Itaallastel on omal maal kui ka Abessinias ka-vatsus viia kiiremas korras läbi nisukasvatuse laiendamist, mille teostamisel loodavad itaallased asuda täieliku endavarustuse seisukohale.

Söödaviiljade alal jäid turgu mõjustavad tegurid üldiselt endisiks. Maisihind Chicagos kõvenes, kuna seevastu euroopa turgudel käldus väikesele nõrgenemisele. Teised viljad jäid endisele tasemele. Nii noteeriti Hamburgis Argentiina kaer 10.5 s., oder 13.1 s. ja mais 10.2 s. kg.

Väikemüügihinnad siseturul s. kg.

	Tallinn	Viljandi	Valga	Narva	Tartu	Pärnu
rukis	18	18	14	16	14	--
nisu	20	23	25	26	25	--
oder	20	15	16	17	15	17
kaer	15	12	12,5	15	13	14
rukkijahu	18	16	15	16	15	17
sepikujahu	30	30	28	30	28	30

LINATURG. — FLAX MARKET.

Linahindade kõvenemine, mida kutsus esile NSVL ja Läti linahindade tõstmine, kestab praegugi. Linahindade tõus välisturul põhjustas ka siseturul hindade paranemist ja elavnemist linakaubanduses. Turule toodavad kogused on küll väikesed, sest pühade vaheajal seisis linaharimine, ja valmis-haritud lina ei ole kuigi palju tagavaras. 15. I Petseris peetud kuuladaale toodi üm-marguselt 60 tn lina, mis müüdi hinnaga 125—128 s. kg. R-sordi alusel, üksikutel juh-tudel tõusis aga hind üle 130 s. kg.

Linahindade noteerimiskomisjon noteeris oma koosolekul 16. skp. linakokkuostuhin-

nad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu s. kg-lt järgmiselt:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal	Bestis
R	127		122
HD	118		113
D	109		104
OD	100		95
LOD	91		86
H	82		77
Takk I sort		95	
Takk II sort		86	
Takk III sort		77	

Tendents püsiv.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Vaatamata külmadele ilmadele suudeti läinud nädalal siiski 2 675 kv. söögikartuleid välja vedada. Sellest kogusest läks Rootsi 1 575 kv., kuna ülejäänud osa saadeti Ing-lisse.

Läinud nädalal pidi ka seemnekartuleid välja minema, kuid külma pärast jäid saatmata. Kui sel nädalal ilmastik lubab,

siis läheb veel mõni tuhat kotti seemnekar-tuleid välismaale.

Maal raudteejaamades peagu täiesti seisis kartulite vastuvõtmine. Mõni üksik vagun toodi Tallinna, mis varem võetud kokku. Tehingute puudusel jäi käesoleval nädalal ka noteering pidamata.

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. tuli müügile veidi suuremaid koguseid siseturu- ning eksportkala. Nädala kestel veeti välja ahvenat 7 235 kg. (Soome 6 835 kg., Rootsi 400 kg.), koha, haugi ja lutsu 700 kg.

M. n. algul oli Pärnu lahes rahuldav kalasaak. Toodang koosnes peamiselt ahvenaist, milliseist maksti kalureile 25—30 s. kg. Koha- ja vimmasaak oli seevastu nõrk. Kalapüük toimus võrkudega avameres. Kuid nädala keskpaiku tuli kalapüügis ajutine vaheaeg. Külma ilmastiku mõjul lahele tekkinud nõrk jääkord takistas kalastamist.

Sisevete piirkonnas kujunes juba paiguti tugevam jääkate, mis võimaldas takistamatult kalastada jää alt võrkudega ja nootadega. Kuigi esimesed kalasaagid olid nõrgad, põhjustasid siiski turuletoodud koha-, ahvena- ja latika vähesed kogused kalahinna langust. Ahvenahind langes 40—50 s. kg., koha 120—

150 s. kg., latikas 80—90 s. kg. Ainult hauged oli müügil vähe, hinnaga 70—100 s. kg. Viru rannikvetest toodi müügile ka iherust (mereforell), millest küsiti 250—350 s. kg.

Vaatamata kalahinna langusele arenes suurskalapüük nõrgalt, sest tarvitaja on küllunud kala ostes tagasihoidlik.

Põhjapoolsed rannikud on veel jäävabad. Rääme- ja tursapüük areneb seal endise hoo- ga, kuid saagid on kehvad. Veidi paremaks kujunes räämesaak Vihtempalu-Nõva rannikvetes, kust räämi toimetatakse Tallinna turule veoautodel. Tallinna turul olid rääme- hinnad nädala kestel 20—25 s. kg., laupäeval langes hind 15—18 s. kg. Turski müüdi 25—35 s. kg.

Külmad ilmad mõjuvad takistavalt ka suitsukalamüügile. Ostetakse peamiselt suitsusilku 8—12 s. kümme, muud suitsukalu, õige tagasihoidlikult.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

1936. A. VILJASAAK LÄTIS. — 1936 GRAIN CROP IN LATVIA.

Tera- ja kaunvilja keskmine saak ha-It Lätis osutus 1936. a. ebasoodsamaks mitte ainult eelmise aasta vastu (rääkimata 1934. a. kõrgsaagi-aastast), vaid ka võrreldes teiste aastatega viimase kuue aasta jooksul (1932—36). Seejuures seltsis keskmise saagi langusele ka tähtsamate teraviljakultuuride külvipindade vähenemine, nagu: rukki-, nisu-, (tali- ja suinisu kokku) ja odra-. See- tõttu osutus ka rukki, nisu ja odra kogu- saak kaera ja kaunvilja kogusaagi kõrval tunduvalt madalamaks mitte ainult võrrel- des 1935. a. vaid ka viimase kuue aastaga. Ainult segavilja kogusaak oli 1936. a. kõr- gem kui 1932. a.

Rukki kogusaak vähenes 1936 a. võr- reldes 1935. a. 21%, s. o. enam kui rukki keskmine saak (19%), mis oli seoses külvi- pinna kahanemisega (4,6%). See- ga jäi alate- 1931. a. ilmnev pidev rukki-külvipinna suurenemine 1935. a. seis- ma, kusjuures kül-

vipind 1936. a. võrdus umbes 1925-34. a. keskmise- ga. Umbes sama ajavahemiku keskmisel tasemel püsis 1936. a. ka rukki keskmine ja kogusaak, kuigi veel 1934. a. ületati 1925-34. a. tase vastavalt 40% ja 50% ning 1935. a. vastavalt 25% ja 30%.

Koguselt vähenes rukkisaak 1936. a. võr- reldes 1935. a. 780 000 kv võrra ja langes juba 1932. a. tasemele.

Puudutamata lähemalt rukkitootmist üksikuis piirkonnis mainime vaid, et Vidzeme's — Eestiga puutuv- as piirkonnas — vähenes rukki-külvipind 1936. a. pisut enam kui keskmiselt üle riigi. Enam kui keskmiselt üle riigi vähenes ses piirkonnas samuti rukki keskmine saak, moodustades 12,8 kv ha-It. Seejuures osutas tali- kui ka suirukki keskmine saak vähenemist eranditult kõigis piirkonnas.

Veel enam kui rukki oma vähenes 1936. a. võrreldes 1935. a. nisukülvipind (8,1%,

tali- ja suinisu kokku), millega jäi peatuma omakorda viimasel kuuel aastal ilmnev nisu-külvipinna juurdekasv. Kuid nisukülvipind 1936. a. ületas siiski 1925-34. a. keskmise 59,1%. Seetõttu kujunes ka nisu kogusaak 1936. a., mis oli eelmisest aastast 19,1% madalam, 1925-34. a. kogusaagist siiski 34,2% kõrgemaks.

Nisu kogusaak vähenes 1936. a. võrreldes 1935. a. 340 000 kv ja langes samuti nagu rukki oma 1932. a. tasemele. Selle tagajärjel tekkis läti teraviljamajanduses võrdlemisi tunduv puudujääk. Seejuures põhjustas nisu kogusaagi vähenemist peamiselt talinisu-külvipinna kahanemine. Võrreldes 1935. a. vähenes talinisu-külvipind 1936. a. 30,8% ja ületas 1925-34. a. keskmise vaid 12,0%. Suinisu-külvipind suurenes 1936. a. 26,5% ja ületas peagu 2,5 korda 1925-34. a. keskmise. Seoses tooduga lähenesid sui- ja talinisu-külvipinnad viimasel aastail, kuna 1925-34. a. oli suinisu-külvipind talinisu-külvipinnast peagu 2,5 korda väiksem. 1936. a. külvati suinisu tunduvalt enam kui talinisu.

Kuid vaatamata talinisu väiksemale külvipinnale 1936. a. võrreldes suinisuga, osutus viimase kogusaak siiski suuremaks, mis on tingitud asjaolust, et talinisu keskmine saak osutus suinisu omast kõrgemaks ning stabiilsemaks. Talinisu keskmise saagi vähenemisel 1936. a. võrreldes 1935. a. vaid 6,5% ja võrreldes 1925-34. a. vaid 7,6% vähenes suinisu keskmine saak vastavalt 18,7% ja 16,2%.

Odra-külvipind ei muutunud viimase kümne aasta jooksul kuigi palju. Ka 1936. a. püsis ta peagu 1935. a. tasemel. Kuid keskmise saagi tunduva languse tõttu (17,3%) osutas kogusaak 1936. a. tunduvalt vähenemist (19,3%).

Odra keskmine saak vähenes 1936. a. kõigis piirkonnis.

Kaera-külvipind püsib juba 1923. a. saadik võrdlemisi ühtlasena. Võrreldes 1935. a. toimus 1936. a. isegi väike külvipinna suurenemine (2,0%). Kuid keskmise saagi tunduva languse tõttu (27,8%) osutus kaera kogusaak 1936. a. eelmisest aastast väiksemaks (26,3%). Absoluutarvudes vähenes kaera kogusaak 1936. a. võrreldes 1935. a.-ga

1 000 000 kv. Seejuures vähenes kaera keskmine ning kogusaak kõigis piirkonnis.

1936. a. võrreldes 1935. a. suurenes tunduvalt segavilja-külvipind (9,4%), kuid keskmise saagi languse tõttu 19,8% vähenes kogusaak 12,4%. Kogukui ka keskmine segaviljasaak vähenes kõigis piirkonnis.

Kaunvilja-külvipind vähenes 1936. a. võrreldes eelmisega 6,0%, kuid keskmise saagi veel intensiivsema languse tõttu (19,3%) kahanes kogusaak isegi 24,0%.

Mainitud põllukultuuride ebasoodsat saagi mõju põllumajandusele, eriti piimamajanduse alal, paraliseerib osaliselt tunduvalt suurem kartuli- ja ristikkeina- ja võrdlemisi kõrge niitheinasaak. Kartuli ja ristikkeinasaak oli mullu suurem kui ühelgi eelmisel aastal viimase 6 aasta jooksul. Ainult niitheinasaak, olles võrdlemisi kõrge, osutus 1936. a., 1935, 1933, 1932. a. siiski madalamaks.

Kartuli-külvipind, suurenenud pidevalt 1928-35. a., osutas 1936. a. väikest kahanemist (3,1%). Kuna aga keskmine saak suurenes 13,9% saavutades seega 1934. a. taseme, ületas kartuli kogusaak 1936. a. eelmise aasta 10,3%. Kartuli kogukui ja keskmine saak suurenes seejuures kõigis piirkonnis.

1936. a. tõi ristikkeina- ja muude põldheinade külvipindade edasist suurenemist (võrreldes 1935. a. 9,6%), ületades eelmise rekordaasta (1932) taseme (523 400 ha).

Kuna ristikkeina keskmine saak suurenes enam kui külvipind (1936. a. võrreldes 1935. a. 13,2%), suurenes kogusaak samal ajal 19,1%. Üksikuis piirkonnis ristikkeina keskmine saak suurenes kõige enam Kurzeme's (99,3%), ja Zemgale's (11,4%). Vidzeme's püsis keskmine saak 1935. a. tasemel, kuna Latgales isegi vähenes (6,8%). Seoses tooduga osutus ristikkeina kogusaak Kurzeme's 1936. a. 108,0% suuremaks kui aasta varem (Vidzeme's vaid 6,3%).

Niitheina kogusaak, mis ületab tavaliselt vähe ristikkeina kogusaagi, osutus 1936. a. pisut madalamaks (5,2%) kui 1935. a., kusjuures seoses keskmise saagi langusega (6,1%). Üksikuist piirkonnist oli heina keskmine saak 1936. a. kõrgem kui 1935. a. vaid Kurzeme's (14,4%), kuna ma-

dalam Vidzeme's (8,1%). Kõrgeima heina-saagi ha-lt andis Jelgova maakond (25,01 kv), madalaima — Ludzas maakond (16,2 kv).

Linakülvipind 1936. a. püsis peagu eelmise aasta tasemel, kuna 1925-34. a. keskmise ületas 24,0%.

Linakülvipind ja -saak.

	1000 ha	Kiu kogusaak (1000 kv.)	Keskmine saak (kv.)
1936	67,2	180,7 ¹⁾	2,67
1935	67,9	248,1	3,65
1934	46,3	161,1	3,49
1925-34	54,2	180,7	3,33

Vaatamata suuremale külvipinnale ei ületanud linakiu kogusaak¹⁾ 1936. a. 1925-34. a. keskmist, olles eelmisest aastast 27,2% väiksem, mis tuleb kirjutada ebasoodsa keskmise ha-saagi arvele (1935. a. keskmisest 26,8% ja 1925-34. a. keskmisest 19,8% madalam).

Linaseemne kogusaak vähenes võrreldes 1925-34. a. keskmisega 5,5%, kuna eelmise aasta vastu isegi 21,8%, mis on samuti seoses madalama keskmise ha-saagiga (1935. a. võrreldes 21,4% ja 1925-34 keskmisega 24,2%).

Linakiu ja linaseemne kogun- ning keskmise saak ha-lt vähenes eelmise aasta vastu kõigis piirkonnas võrdlemisi ühtlaselt, ar-

¹⁾ eelandmetel.

vatud välja Zemgale, mille tähtsus on linatootjana väike.

Ülevaate lõpul tuleb mainida veel taliteraviljasaagi väljavaateid 1937. a. kohta. Külvioolud 1936. a. sügisel olid soodsamad kui 1935. a.

Korrespondentide teateist nähtub, et talirukkiga külvatud pindala suurenes 1936. a. sügisel võrreldes 1935. a. umbes 7% (Vidzeme's 10%)

Taliniisuga külvatud pindala suurenes, 1936. a. sügisel võrreldes 1935. a. keskmiselt üle riigi 6% (Vidzeme's ca 4%).

Talirukki-külvi seisund oli XI 1936. a. keskmiselt üle riigi parem kui samal ajal aasta varem.

Taliniisu-külvi seisund oli 15. XI 1936. a. samuti tunduvalt parem kui samal ajal eelmisel aastal.

Arvestades taliteravilja külvipinna suurenemist 1936. a. sügisel ja külvide soodsamat seisundit ning samuti tänavu kevadel eelseisvat suiteravilja-kasvupinna tõenäost laienemist võib arvata, et teravilja kogusaak osutub k. a. suuremaks kui eelmisel aastal. Siis õnnestub katta enam-vähem seda puudujääki läti teraviljamajanduses, mida tingisid peamiselt kõigi teraviljade erakordselt madalad keskmised saagid ja tähtsamate külvipindade vähenemine 1936 ja osalt ka 1935. a.

MANDŽUKUO MAJANDUS. — ECONOMIC CONDITIONS IN MANCHOUKUO.

Mandžukuo rahaministeeriumi aruanded annavad tõenduse uue riigi tervest ja stabiilsest majandusolukorrast. Maksebilans oli 1935. a. aktiivne M. Y. 87 962 000 võrra (Mandžukuo yuan on võrdne jaapani yeniga ja väärtuselt veidi rohkem kui Ekr. 1.—). Üldväljavedu ja kapitali juurdevool oli 1935. aast. M. Y. 1 044 069 000 ja sissevedu ning kapitali väljavool M. Y. 956 107 000.

Seejuures näitas väliskaubanduse läbikäik suurusel M. Y. 1 025 227 000 ekspordi seisu M. Y. 421 073 000 ja impordi seisu M. Y. 604 144 000; kapitalide liikumise läbikäigus M. Y. 947 949 000 oli kapitali juurdevool M. Y. 622 991 000 ja väljavool M. Y. 351 958 000.

Kokkuvõttes tasakaalustus väliskaubanduse passiivsus kapitalide läbikäigu aktiivsusega, andes aktivasaldo M. Y. 87 962 000 suurus.

Kapitali juurdevool 1935. a. oli M. Y. 30 000 000 võrra suurem kui 1934. a. ja seda peamiselt jaapani riigi- ning erakapitalide arvel.

Teatava osa on toonud Mandžukuo ametiasutistes teenistustleidnud jaapanlased ja jaapani huvireisijad, kes on eriti huvitatud noore sõbraliku riigi kliimast, loodusest ja elutingimustest. Suurema osa moodustavad jaapani kapitali investeringud Mandžukuo

ettevõtteisse — umbes M. Y. 300 000 000 ja laenu Mandžukuole M. Y. 74 000 000.

Jaapani kapitali üldsuurust Mandžukuos 1935. a. hinnatakse M. Y. 404 000 000, alles 1934. a. oli vastav summa M. Y. 285 000 000. Julged investeerimised Mandžukuos näitavad Jaapani usaldust noore riigi vastu ja veendumust selle maksevõimes. Teisalt näeb Jaapan Mandžukuos kindlas riiklikus ja majanduslikus olukorras suurt tuge ja tagatist rahu ning tasakaalu säilitamiseks Kauges Idas. Kuivõrd mõõduandvaks on kujunenud jaapanlaste osa Mandžukuos majanduseel näitab see, et 1935. a. kaubandustehinguist

sõlmiti 76% jaapanlastega või jaapanlaste kaudu.

Lähema viie aasta jooksul on Mandžukuos valitsusel kavatsusel suurejoonelise tööstuse asutamise ja väljaarendamise plaanikindel elluviimine. Viisaastaku kava näeb ette umbes M. Y. 1 500 000 000 kapitali mahutust. Vajalikku kapitali loodetakse saada kokku järgm. laenuna Jaapanilt M. Y. 150 000 000, siselaenu kaudu M. Y. 150 000 000, maksudest, aktsiisist ja teisist riigituludest M. Y. 200 000 000, M. Y. 500 000 000 laenuna L.-Mandžukuos raudteelt ning M. Y. 500 000 000 Mandžukuos pankadelt.

Vabriku asutamine lihvitud klaasi valmistamiseks Soomes.

Factory for Plate Glass Manufacture Established in Finland.

Suomen Lasitehdas O/Y on praegu asutamas lihvitud klaasi valmistamise vabrikut Hangõ endisse klaasivabriku ruumidesse. Masinad tuuakse Saksast. Vabrik oleks esimene lihvitud klaasi valmistamiseks põhjarii- ges. Vabrik hakkab valmistama klaasi kuni 1,5 m laiuseni ja selle toodanguvõime on arvestatud umbes sama suureks nagu Soome praegune sissevedu. Et aga vabrik ei valmistata 1,5 m laiemat klaasi, tuleb seda vedada

endiselt sisse teisist riigest ja järelikult saaks vabrik mahutada kodumaisele turule oma toodangust ca 50%. Ülejäänud osale loodetakse leida turgu Inglises ja L.-Ameerikas. Klaasilihvimine uues vabrikus teostatakse lahkuminevalt mujal tarvituseleolevaist süsteemidest (keerlevad lauad) erimasina abil, mis on 50 m pikk ja kus klaas leiab töötlemist enne 4 lihvimis- ja siis 4 läikeandmisseedise läbi.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return.

AKTIIVA

7. jaanuaril 1937. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 179 841,59	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	704 876,51
välisraha	8 154 911,01	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	1 582 292,32	a) pangatähed liikvel	42 971 912,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	9 723 573,30	valitsuse	19 575 982,72
põllumajandusl.	1 801 084,17	pankade	5 691 114,09
metasatõstusl.	65 604,40	teised	2 548 246,08
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	27 815 292,87
valitsusele	—		
teistele *)	8 824 672,50		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	3 372 362,20		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	15 830 292,35		
	<u>83 484 138,84</u>		<u>83 484 138,84</u>

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 59,80%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 901 785,79
Includes Ehr. 901 785,79 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

P.-AM. ÜHENDRIIGID.

Tselluloositoodang ja turg P.-Am. Ühendriiges.

Cellulose Production and Market in U.S.A.

K. Kuusik, konsul New Yorgis.

Maailma tähtsaimaks tselluloositootjaks ja ka tarvitajaks maaks on P.-Am. Ühendriigid. Tselluloositoodang maailmas on tõusnud viimasel kümnel aastal 14. milj. tn-lt ca 20 milj. tn-le ja samal ajal tõusis Ühendriikide toodang 4 milj.-lt umbkaudu 4,5 milj. tn-le, seega on Ühendriikide osatähtsus ülemaailmses tselluloositoodangus näidanud tunduvalt langust. Ühendriikidele järgnevad Kanada, Rootsi, Saksa, Soome ja Norra, igaks neist enam kui milj. tn-se aastatoodanguga, kusjuures kiireimat tõusu viimase 10 aasta kohta näitab tselluloositoodang Soomes, Rootsis ja Kanadas.

Tselluloosi tähtsamaist eksportmaist on esikohal Rootsi, kelle tselluloosi aastaväljaveedu ulatub üle 2 milj. tn. Järgneb Soome enam kui milj. tn väljaveoga, siis Norra ja Kanada.

Importmaana on esikohal P.-Am. Ühendriigid, kellele järgneb peagu võrdsena Inglise, selle järele Prantsuse, Itaalia ja Jaapan, kuid juba mitmekordselt väiksema kogusega.

Ühendriigid ja Inglise tarvitavad kokku ligemale $\frac{2}{3}$ rahvusvahelises kaubanduses liikuvast tselluloosist.

Tselluloosi iga-aastane tarvitus ulatub Ühendriiges üle 6 milj. tn, olles 100% suurem kui järgmises suurimas tselluloositarvitajas maas — Kanadas, kellele järgneb Saksa, Inglise ja Jaapan, igaks neist enam kui milj. tn aastatarvitusega.

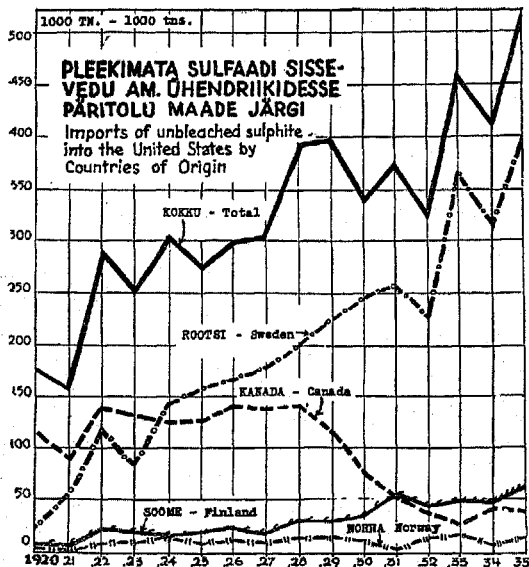
Ühendriikide tselluloosivabrikud osituvad geograafiliselt 5 ringkonda: põhja-ida (New England), New York & Pennsylvania, Järved (Great Lakes), Lõuna (South) ja Lääne (West Coast). Üldtoodangust, mis ulatus 1935. a. 4 383 110-tn-le, tuli 26% lõunaringkonnast, 23% läänest, 21% põhja-idast, 20% järvedelt ning 10% N. Y. & Penn. osariigest. Tselluloosiliikide järgi langes 1935. a. toodangust 1 538 516 tn sulfidi arvele (931 537 t. pleegitatud ja 651 979 t. pleegitamata) ja 1 497 873 t. sulfaadi arvele (168 708 t. pleegitatud ja 1 329 165 t. pleegitamata). Mehaaniline paberimass moodustas 1 301 721 tn üldtoodangust.

Kõige enam on koondunud teatud ringkonda sulfaat-tselluloosi valmistus, millest 70% toodetakse lõuna-osariiges. Sulfiit-tselluloosist valmistatakse 36% läänes, 24% põhja-idas ja 23% järvede ringkonnas, ainult 4% lõunas. Mehaanilist pabermassi tuleb seevastu ainult 2% lõunast ja 41% põhja-ida osariigest.

Kuigi Ühendriikide tselluloositoodang on tõusnud järjekindlalt alates 1932. a., oli tõus suhteliselt siiski väiksem tselluloosi sisseveo juurdekasvust samal ajavahemikul.

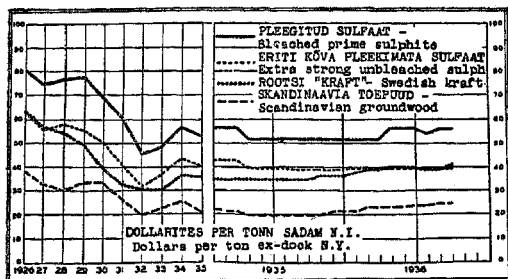
Muutus alates 1931. a.

	Toodang	Sissevedu
1936 (arvatav)	+27	+54
1935	+12	+21
1934	+2	+13
1933	-3	+22
1932	-13	-7
1931	3 900 202 tn	1 596 421 tn

Välismaa paberimassi hinnad.

Foreign Pulp Prices.

Tselluloosi sisseveos ühendriigesse, mis ulatus 1935. a. 1933 631 tn-le ja oli väärtuselt \$ 70 680 987, seisib esikohal Rootsi, kes andis 898 902 tn ehk 45% kogu sisseveost. Järgnesid Kanada 533 624 tn-ga, Soome 266 492 tn, Norra 93 308 tn ja Saksa 80 255 tn.

Tselluloosi päritolumaade osatähtsuses ühendriikide sisseveos ei olnud viimasel 4 aastal erilist muutust, erandiga, et sissevedu Saksast jäi püsima 80 000 tn, kuna sissevedu teisist nimetatud riigist tõusis ca 50%. Enam kui poole 1935. a. tselluloosi sisseveost moodustas sulfiit (1 122 449 tn), mida tuli pleegitamatult enamuses Rootsi (377 320 tn) ja pleegitatult Kanadast (225 773 tn).

Sulfaadi sisseveos oli Rootsi taas esikohal, andes 429 916 tn, millest 400 654 tn oli pleegitamata kujul, kuna Kanada andis 94 748 tn pleegitatud ja pleegitamata peagu ühtlasel kogusel.

Mehaaniline pabermass tuli kaaluvas enamuses Kanadast pleegitamata (136 048 tn).

Pleegitamata sulfaadi aastatoodang tõusis ühendriigis alates 1931—35. a. 35% ja võrreldes 1936. a. arvatava toodanguga (1 621 581 tn) 65%.

Sissevedu tõusis sel alal 1931-35. a. 36% ja 1936. a. arvatav sisseveokogus (695 223 tn) on 80% suurem 1931. a-st.

	Pleegitamata sulfaat		Pleegitamata sulfiit	
	U. S. A. Toodang	Sissevedu	Toodang	Sissevedu
1936 (arvatav)	1 621 581	695 223	698 706	823 815
1935	1 329 185	526 684	651 979	693 026
1934	1 150 792	481 488	681 763	675 491
1933	1 195 938	517 420	601 102	720 162
1932	966 595	347 938	548 702	569 058
1931	980 352	385 695	675 859	604 807

Sisseveo % USA toodangus.

	Pleegitamata sulfaat	Pleegitamata sulfiit
1936 (arvatav)	48%	119%
1935	40	106
1934	42	107
1933	43	120
1932	36	104
1931	39	90

Sulfiit- ja sulfaat-tselluloosi toodangu ja sisseveo arvud ilmutavad alates 1931. a. tähelepanuväärset tendentse koguselt ning suhteliselt.

	Sulfiiti kokku		Sulfaati kokku	
	Toodang	Sissevedu	Toodang	Sissevedu
1936 (arvatav)	+25%	+45%	+73%	+94%
1935	+12	+17	+45	+46
1934	+2	+12	+20	+28
1933	-6	+22	+22	+33
1932	-20	-5	-1	-11
1931	1 416 671	963 225	1 034 291	419 210

Elteated asutatavate tselluloosivabrikute kohta ühendriigis näitavad kapatsiteedi tõusu lähema aasta jooksul umbkaudu milj. tn, millest langeb ligemale ¼ milj. tn uutele sulfaat-vabrikule lõuna-osariigis. Kuigi mõned kavatsatud vabrikuid jäävad püstitamata ja teiste kapatsiteet on antud üles vast sihiliikult liialdatuna, näib olevat siiski kindel, et ühendriikide oma maa sulfaaditoodang kujuneb 1938. a. umbes ¼ milj. tn praegusest suuremaks. Samal ajal on põhjust arvata, et see suurestitõusev toodang ei avaldu kaugeltki sel kujul tselluloosihindades, nagu kardetakse mõnelt poolt. Lisaks kiiresti kasvavale nõudmisele paberivabrikult, millega oma maa toodang ei ole suutnud sammuda kaasa, seltsib arvatav kiire tarviduse tõus sulfiit- kui ka sulfaat-tselluloosi järele keemilisel alal. Pealegi läheb peagu kõik lõunaosariikide sulfaat, mis kvaliteedilt on madalam teisist tootmisringkonnas valmistatud ja importkaubast, kohapealsele paberivabrikule endile ja suurel määral uute kaupade valmistuseks. On küllaldaselt põhjendatud arvamus, et turustatav osa kogu ühendriikide tselluloositoodangust ei tõuse kõnealiolevate uute vabrikute käimamineku läbi nimetamisväärt üle praeguse taseme, mis on 18% kõigest ühendriigis müüdüd tselluloosist. Ülejäänud 82% turunõudmisest on kaetud sisseveetud tselluloosiga.

Ühenduses kapatsiteedi tõstmisega uute vabrikute asutamise läbi väärrib tähelepanu ka seniste vabrikute suurem koormamise võimalus.

Tselluloosihinnad näitasid kõikide liikide kohta 1936. a. püsivat tõusu, ja sama tendents kestis aasta lõpuni.

SOOME.

Soome suhkrutööstus. — *Finnish Sugar Industry*

Enne istangjärgu lõppu enne pühi määras Eduskunta Ida-Soome toorsuhkruvabriku asutamiseks palutud toetust 10 milj. Smk. lõplikult. Toetuse määramine leidis tugevat vastasrinnet sotsialistides ja kutsunuks peagu välja valitsuse kriisi, sest praegune valitsus tahtis teha asjast usaldusküsimuse,

pärast seda, kui rahakomisjon esitas krediidimääramise eitavalt Eduskunna üldkoosolekule. Usaldusküsimust sellest siiski taktilisil kaalutlusil ei tehtud. Toetuse määramine otsustati kodanlike rühmade hääletega väikese ülekaalu juures.

Tollita vilja andmine P.-Soome elanikele.

Duty-free Grain given to Inhabitants of N. Finland.

22. XII määras Eduskunta 1937. a. eelarvesse võtmiseks 10 milj. Smk. krediiti tollita vilja andmiseks P.-Soome elanikele. Seda krediiti mõtleb valitsus kasustada laste abistamise teel maakohtades, kus oma vilja ei

ole või kus vilja kasvab halvasti. Igalt lapselt makstakse praeguste kavade järgi aastaks 125—1000 Smk., erand lastele, kelle vanemate aasta-sissetulek tõuseb 12000 Smk.

Liikuv rukkitoll ja selle määr 1937. a.

Moving Custom Duty and Its Rate on Rye in 1937.

Alates 1. I on rukkitoll liikuv, st. rukkitoll määratakse veerandaastate peale eelmise veerandi keskmiste importhindade alusel, 1937. a. esimese veerandi tolliks tuleb arva-

tavasti 75 penni kg, kuna arvestatakse hindade tõusu viljaturul, mis on juba nüüdki tõstnud viljahinda. Riigi Viljakontor maksab rukki kg-st juba 2,45 Smk. vastuvõtupunktis.

Viljaurimise laboratooriumi asutamine.

Establishment of Grain Testing Laboratory.

Mõnda aega kavatsuselolnud laboratooriumi asutamine viljaurimiseks otsustati jaatavalt ja loodetakse, et see võib alata tegutsemist 1937. a. veebruaris. Laboratoo-

riumi seadis muretsetakse Vaasa Hõyrymylly O/Y poolt kingitusena ja laboratooriumi ülalpidamiskulud määratakse lisaeelarvega.

Paberkottide tarvituselevõtmine jahule riidest kottide asemele.

Use of Paper Bags in Place of Sacks for Flour.

Soomes otsustati edaspidi võtta tarvitusele seniste riidest kottide asemel jahupakkimisel erilisel tugevast paberist valmistatud kotte. Säärased kotid oleval tarvitusel juba Ühendriiges, Kanadas, Prantsuses, Hollandis ja Saksas. Paberkott oleval hügieeni-

lisem ja peale selle ei lähe selles kaduma nii palju jahu. Soomes pooldatakse paberkottide tarvituselevõtmist ka seepärast, et tooraine seks saadakse kodumaalt, kuna kotiriie tuuakse sisse suuremosalt mujalt. Aastakulu sel alal on olnud ca 35 milj. Smk.

Soome metsatagavarade arvestamine. — *Estimation of Finnish Timber Reserves.*

M. a. alustatud metsatagavarade arvestamisel tegutsenud 10 rühma käis läbi 5749 km arvestusliine, mis on vähem kui kolmas osa ettenähtud tööst. Saadud andmed töötatakse

läbi talve jooksul. Tuleval aastal kavatakse tösta arvestajate rühmi vähemalt kakordsest, kuid siiski ei jõuta töödega lõpule veel 1937. a.

Soome kaubalaevastiku brutotulud 1935. a.

Gross Income of Finnish Merchant Marine in 1935.

Soome kaubalaevastiku brutotulud 1935. a. olid 738,2 milj. Smk., sellest summast saadi 50,8 milj. Smk. ajalepinguist. Tulu on arvestatud laevadest suurusega üle 19 rgtn. 1934. a. olid brutotulud 707 milj. Smk., seega andis 1935. a. kasvu 31,2 milj. Smk. ehk 4,4%. 1935. a. sissetulekuist saadi 477,3 milj.

Smk. sõitudel Soome ja välissadamate vahel, 161,7 milj. Smk. ainult välissadamate vahel sõitudel ja 99,2 milj. Smk. sõitudel kodusmaa-vetes. Kaubaveost saadi 633,9 milj. Smk., reisisäteveost 43,2 milj. Smk., ajalepinguist 50,8 milj. Smk.

Soome-Saksa majanduskokkuleppe uuendamine.

Renewal of Finno-German Trade Agreement.

22. XII kirjutati Berliinis alla uuendatud kokkuleppele Soome ja Saksa vahel, mis kehtib aasta. Esialgsete teadete järgi on uuendatud kokkulepe üldjoonis sama nagu senine, kuid kontingentides on tehtud suuremaid muudatusi Soome huvides, sest maksetase oli viimasel ajal Saksa kasuks. Uusi kaupu

ei võetud kontingentide nimekirja, kuid senised leidsid tunduvalt suurendamist. Saksalt ei saadud ka tollialandusi üksikuile kaupadele, mida Soome esialgu tahtis. Soome poolt tehti Saksale suur järeleandmine mootorsõidukite tollimises edaspidi kaalu järgi. Maksekorraldus jäi endiseks.

Eesti väliskaubanduse bilanss tähtsamate riikidega detsembris ja kaheteistkümnel kuul 1934—36. a. 1000 kr-des.

Estonian Trade Balances with Principal Countries, December and 1. I — 31. XII 1934—36. (in 1000 Kr.).

	Detsember			1. I. — 31. XII				December			1. I. — 31. XII.				
	Aasta	Väljavedu	Sisseevedu	Saldo	Väljavedu	Sisseevedu		Saldo	Year	Exports	Imports	Balance	Exports	Imports	Balance
ULDSE —	1936	7 371	3 388	— 997	83 191	86 846	— 3 655	Taani	1936	108	80	+ 28	1 578	2 078	— 500
TOTAL	1935	7 392	6 126	+ 1 267	80 118	68 757	+ 11 361	Denmark	1935	87	28	+ 59	1 425	1 067	+ 358
Sellest —	1934	5 648	4 562	+ 1 086	68 973	56 275	+ 12 698	Holland	1934	103	26	+ 77	1 527	1 098	+ 429
Thareof:	1936	2 311	1 239	+ 1 072	30 448	15 528	+ 14 920	Netherlands	1936	219	481	— 262	1 807	2 218	— 411
Briti	1935	2 526	1 259	+ 1 267	30 060	13 052	+ 17 014	Belgia	1935	102	135	— 33	1 328	1 618	— 290
United Kingdom	1934	2 132	948	+ 1 184	27 894	9 071	+ 18 823	Belgium	1934	115	56	+ 59	1 507	1 175	+ 332
Saksa	1936	2 009	1 943	+ 66	18 695	25 849	— 7 154	Poola	1936	181	74	+ 107	1 285	1 600	— 315
Germany	1935	2 162	1 447	+ 715	19 542	18 065	+ 1 477	Poland	1935	131	89	+ 42	823	1 571	— 748
U. S. A. . . .	1934	1 078	816	+ 262	15 600	11 706	+ 3 894	Norra	1934	27	113	— 86	985	1 667	— 682
U. S. A.	1936	341	791	— 450	8 087	7 908	— 1 820	Itaalia	1936	165	16	+ 149	1 513	588	+ 925
Läti	1935	77	392	— 315	2 185	7 849	— 5 664	Italy	1935	124	21	+ 103	1 438	1 68	+ 1270
Latvia	1934	110	537	— 427	1 968	5 766	— 3 800	Tšehho-slovakkia	1934	101	17	+ 84	1 120	115	+ 1005
Prantsuse	1936	26	194	— 168	1 022	2 287	— 1 265	Ozchooslovakta	1936	169	81	+ 88	834	786	+ 48
France	1935	50	710	— 660	1 850	1 842	+ 8	Hispaania	1935	121	56	+ 65	1 112	1 035	+ 77
Rootsi	1934	158	232	— 74	2 914	3 272	— 358	Leedu	1934	87	77	+ 10	634	902	— 268
Sweden	1936	817	135	+ 682	3 939	1 698	+ 2 241	Lituaania	1936	15	20	— 5	605	441	+ 164
Soome	1935	173	160	+ 13	2 165	2 351	— 186	Šveits	1935	48	43	+ 5	611	663	— 52
Finland	1934	43	218	— 175	2 914	3 272	— 358	Sveits	1934	22	53	— 31	348	814	— 466
N. S. V. L.	1936	318	432	— 114	4 725	4 623	+ 102	Hispaania	1936	115	14	+ 101	278	324	— 46
U. S. S. R.	1935	725	251	+ 474	8 376	3 173	+ 5 203	Spain	1935	13	51	— 38	191	109	+ 82
	1934	377	277	+ 100	2 509	2 590	— 81	Switzerland	1934	15	6	+ 9	710	173	+ 537
	1936	297	284	+ 13	5 619	3 113	+ 2 506		1936	15	20	— 5	605	441	+ 164
	1935	399	238	+ 161	6 657	2 665	+ 3 992		1935	42	117	— 75	661	610	+ 51
	1934	215	191	+ 24	2 233	2 300	— 67		1934	9	22	— 13	263	266	— 3
	1936	62	1 179	— 1 117	2 759	5 065	— 2 306		1936	152	33	+ 119	605	505	+ 100
	1935	207	265	— 58	2 356	2 394	— 38		1935	42	14	+ 28	348	538	— 185
	1934	143	190	— 47	1 890	2 387	— 497		1934	7	35	— 28	229	513	— 289

A/S „Ühiselu“ trükk, Tallinn, 1937.